Gemeente Amsterdam

Raadsinformatiebrief

Aan:	De leden van de gemeenteraad van Amsterdam
Datum	9 december 2025
Portefeuille(s)	ICT en Digitale Stad
Portefeuillehouder(s):	Alexander Scholtes
Behandeld door	Digitale Strategie en Informatie (bestuurszaken.dii@amsterdam.nl)
Onderwerp	Bestuurlijke reactie op het Jaarverslag 2024 van de CPA

Geachte leden van de gemeenteraad,

Digitale rechten zoals privacy, gegevensbescherming, transparantie en digitale inclusie zijn onderdeel van onze mensenrechten. Het college maakt zich hier dan ook al jaren hard voor. Een belangrijke partner hierin is de Commissie Persoonsgegevens Amsterdam (CPA). De CPA is al meer dan veertig jaar een onafhankelijke adviseur voor het college op het gebied van digitale rechten en bewaakt daarmee mede de (digitale) rechten van burgers. De CPA bestaat uit onafhankelijke deskundigen die het college gevraagd en ongevraagd adviseren over de verwerking en openbaarmaking van persoonsgegevens, algoritmes, data-ethiek en digitale (mensen-)rechten.

Dit is des te belangrijker in een tijd waarin nieuwe technologische mogelijkheden elkaar in hoog tempo opvolgen. De discussie over algoritmes is nog niet afgerond of de uitdagingen van AI komen erbij. Data Science biedt steeds meer mogelijkheden en de invloed van Big Tech blijft maar groeien. Bij al deze ontwikkelingen willen en moeten we de juridische en ethische vragen kunnen blijven stellen. Hoe neutraal is deze data? Wat doen we er wel, en wat zeker niet mee? Hoe zorgen we dat de digitale rechten van burgers bovenaan blijven staan? De CPA helpt ons bij het stellen van deze vragen. En binnen onze informatie-organisatie proberen we doorlopend kennis en kunde te organiseren om deze vragen te kunnen blijven beantwoorden. Het bewaken en uitvoeren van digitale rechten is tegenwoordig een continue veranderende uitdaging, waarop we moeten blijven inzetten.

De CPA heeft het college op 6 augustus 2025 het jaarverslag over haar werkzaamheden in 2024 aangeboden. In deze brief geeft het college een bestuurlijke reactie op dit verslag. Deze bestuurlijke reactie gaat in op de uitgebrachte adviezen en twee onderwerpen waarvoor de CPA aandacht vraagt: de zichtbaarheid van de CPA en het behoud van betekenisvol menselijk contact tussen gemeente en haar inwoners. Ook gaat de reactie in op de opvolging van de algemene aandachtspunten die de CPA in het voorafgaande jaarverslag (over 2023) heeft beschreven (conform toezegging TA2025-000315).

Opvolging van de adviezen van de CPA
Het jaarverslag beschrijft de zeven formele adviezen die CPA heeft uitgebracht.

Advies BRP-koppeling Omnichanneloplossing (Programma Prima)
Dit onderwerp valt onder de portefeuille Dienstverlening. Om het klantcontact te verbeteren gaat het Programma Interactie Met de Amsterdammers (Prima) een Customer Relations Managementsysteem (CRM-systeem) invoeren. Hierdoor hoeven burgers bij contact met de gemeente -ongeacht het gekozen kanaal- niet steeds opnieuw hun verhaal te doen. Voor dat CRM-systeem is een koppeling nodig met de Basisregistratie Personen (BRP), zodat burgers eenduidig en met de juiste gegevens in het CRM voorkomen.

Reactie college:
De CPA heeft, met het oog op de complexiteit van de betrokken grondslagen en ter ondersteuning van de transparantie rondom de verwerking van persoonsgegevens, geadviseerd om een schematisch overzicht te bieden. Dit overzicht moet inzicht bieden wanneer, door wie, welke persoonsgegevens worden verwerkt en op basis van welke grondslag. Dit advies is deels opgevolgd door middel van een overzicht in de Data Protection Impact Assessment (DPIA), waarin inzicht wordt geboden in de onderwerpen waarvoor mensen contact opnemen. Hierbij is benadrukt dat gegevens alleen worden vastgelegd als dit noodzakelijk is voor de dienstverlening.

Conform het advies van de CPA om in de vraagstelling aan burgers geen bijzondere persoonsgegevens te verwerken, zijn medewerkers getraind en zijn technische aanpassingen doorgevoerd om actief te voorkomen dat bijzondere persoonsgegevens worden vastgelegd. Ook is, in lijn met het advies, de bewaartermijn van de meest privacygevoelige gegevens (notities en transcripties) van vijf jaar verkort, deze is nu één jaar. Daarnaast is de terminologie 'klant' aangepast en wordt nu consequent gesproken over 'burger'. Tot slot heeft de CPA geadviseerd om het vraagstuk rondom de voice- en chatbot voor te leggen aan de commissie. Deze zijn ter advisering voorgelegd; de reactie leest u in de volgende alinea.

Advies Programma Prima – Voicebot en Chatbot
Dit onderwerp valt onder de portefeuille Dienstverlening. Bij de eerdere bespreking van het programma Prima heeft de CPA verzocht om ook specifiek de voicebot en de chatbot van het programma ter advisering voor te leggen. De voicebot- en chatfunctie zijn onderdeel van het gehele proces van leveren van dienstverlening aan burgers, bezoekers en ondernemers (omnichannel). De voicebot wordt ingezet in het communicatiekanaal Telefonie en de chatbot in het nieuwe communicatiekanaal Chat.

Reactie college:
Zoals ook geadviseerd door de CPA is er onderzoek gedaan naar de herkomst van de trainingsdata en het mogelijk gebruik van persoonsgegevens van Amsterdammers als trainingsdata. Voor zowel de voicebot als de chatbot geldt dat geen gebruik wordt gemaakt van persoonsgegevens van burgers van de gemeente Amsterdam voor het trainen van modellen. In beide gevallen is in de verwerkersovereenkomst met de leverancier contractueel vastgelegd dat geen hergebruik van gemeentelijke data voor modeltraining is toegestaan. Daarin zijn ook de rollen en verantwoordelijkheden van de gemeente en haar partners/leveranciers expliciet vastgelegd.

Het advies van de CPA om burgers het alternatief te bieden om met een medewerker te kunnen communiceren is nu deels opgevolgd. Er is (en wordt blijvend) gekeken naar een optimale en

transparante welkomsttekst. Momenteel zijn er twee teksten in gebruik, waarvan één expliciet vermeldt dat het om een voicebot gaat. Het effect van beide teksten wordt gemeten. De mogelijkheid om met een medewerker te spreken wordt niet actief genoemd in de welkomsttekst, maar wordt wel geboden als de burger hierom vraagt of als de bot het antwoord niet weet.

Tot slot heeft de CPA geadviseerd om zorgvuldig en risicobewust om te gaan met AI en robotisering. Dit is geborgd via het Amsterdamse AI-beleid en de kwaliteitsborging (QA-acceptatiecriteria) bij de inzet van de voicebot en chatbot. Specifieke maatregelen die genomen worden zijn bijvoorbeeld dat er geen gebruik wordt gemaakt van automatische besluitvorming. Ook worden opnames en transcripties beschouwd als persoonsgegevens als de identiteit van de burger te herleiden is. Voor de opnames en transcripties zijn bewaartermijnen vastgesteld (respectievelijk 28 dagen voor de opnames en maximaal 1 jaar voor de registratie van het contactmoment). De specifieke privacyverklaring voor de chatbot, zoals geadviseerd door de CPA, is in ontwikkeling. Bij de update van de DPIA's (wettelijk voorgeschreven privacyanalyses) is actieve controle op de AI-verordening opgenomen om toezicht te behouden in de verwerking van persoonsgegevens. Ook is er conform het CPA-advies een specifieke privacyverklaring voor klantcontact opgesteld, waarin we ook uitleg over de chatbot en voicebot geven[1]. Tot slot zal de CPA betrokken worden bij toekomstige sessies over de ethische bijsluiter.

<u>Advies Amsterdamse visie op AI</u>
Dit onderwerp valt onder de portefeuille ICT en Digitale Stad. De Amsterdamse visie op AI geeft inzicht in hoe de gemeente Amsterdam AI zowel binnen als buiten de gemeente ziet, begrijpt en gebruikt. De visie is met u besproken in de vergadering van de raadscommissie FKD op 23 januari 2025 en raadsvergadering op 5 maart 2025. Het advies van de CPA is besproken in de desbetreffende raadsinformatiebrief[2].

Reactie college:
De CPA heeft onder andere geadviseerd om expliciet aan te geven hoe deze zich verhoudt tot bestaand beleid en regelgeving, om duidelijke definities te hanteren, om aandacht te besteden aan privacyrisico's en de ethische en juridische gevolgen van AI-toepassingen en de werkelijke kosten. De opmerkingen en aanbevelingen van de CPA zijn verwerkt in de uiteindelijke versie van de Amsterdamse AI visie. Het advies duidelijker aan te geven wat het verschil is tussen geoorloofd onderscheid en verboden discriminatie met betrekking tot AI-toepassingen is behandeld in separate raadsinformatiebrief over bias, die op 5 juni 2025 is besproken in de raadscommissie FKD en in de raadsvergadering van 9 juli 2025. De suggestie om een separate publieksversie te maken is niet gevolgd. De uiteindelijke versie van de Visie op AI is volgens het college toegankelijk genoeg gebleken.

<u>Advies Bezwaar tegen instroom aanpak AcVZ</u>
Dit onderwerp valt onder de portefeuille Openbare Orde en Veiligheid. De Treiteraanpak is bedoeld om ervoor te zorgen dat verschillende instanties beter met elkaar kunnen samenwerken

[1] Privacyverklaring Klantcontact en dienstverlening | Gemeente Amsterdam
[2] Raadsinformatiebrief Amsterdamse visie op AI

om bijzondere gevallen van ernstige overlast en intimidatie in de woonomgeving tegen te gaan. Bij opname in de Treiteraanpak werd er een AVG-notificatiebrief verzonden, waarin werd aangegeven hoe de betrokkene diens rechten onder de AVG kan uitoefenen. Op 4 juni 2024 heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State geoordeeld dat de beslissing om een persoon op te nemen in de Treiteraanpak een besluit is in de zin van artikel 1:3 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Door de rechterlijke uitspraak moest het Actiecentrum Veiligheid en Zorg (AcVZ) de brief die wordt verzonden hierop aanpassen. De CPA heeft daarover advies uitgebracht.

Reactie college:
Het AcVZ heeft de brief die aan de betrokkene wordt verzonden aangepast. Conform het advies van de CPA is dit niet alleen gedaan voor de Treiteraanpak, maar voor alle instroombrieven die het AcVZ verstuurt. Eveneens conform het advies van de CPA worden de twee juridische routes om bezwaar te maken (AVG en Awb) gescheiden gepresenteerd en duidelijk uitgelegd. De Awb-bezwaarmogelijkheid wordt nadrukkelijk vermeld in de brief (omdat daar een fatale termijn aan vast zit, waar men op gewezen moet worden) en wordt voor de AVG-rechten verwezen naar de bijgevoegde Privacyverklaring. Ook zijn de interne werkprocessen conform het advies van de CPA aangepast op beide routes. Awb-bezwaren komen daardoor (net als alle andere bezwaren) bij DJZ binnen en AVG-verzoeken bij het Loket Persoonsgegevens. Uiterlijk begin 2026 zullen deze acties met de CPA worden geëvalueerd en zal er advies worden aangevraagd over het aanpassen van templates met het oog op de implementatie van de Wet Gegevensverwerking door Samenwerkingsverbanden (Wgs).

Advies Evaluatie van het sensorenregister
Dit onderwerp valt onder de portefeuille ICT en Digitale Stad. Het sensorenregister van Amsterdam is een openbaar online register[3] waar iedereen kan zien welke sensoren en camera's met een professioneel doel data verzamelen in de openbare ruimte van de stad, wie de eigenaar is en wat het doel is. Op verzoek van de raad is het gemeentelijke sensorenregister geëvalueerd. Daaruit bleek dat het register niet alle (van toepassing zijnde) gemeentelijke sensoren bevat, weinig niet-gemeentelijke sensoren bevat en het register beperkt wordt gebruikt door burgers. De evaluatie van het sensorenregister is met u besproken in de vergadering van de raadscommissie FKD op 12 september 2024. Het advies van de CPA is besproken in de desbetreffende raadsinformatiebrief[4].

Reactie college:
De adviezen van de CPA zijn verwerkt in het evaluatierapport en in de verbeteracties. De CPA gaf aan dat het verstandig is om de prioriteit te leggen bij het inzicht geven in de gemeentelijke sensoren. De CPA gaf ook aan dat naast doelen als transparantie en aanspreekbaarheid het sensorenregister ook kan worden beschouwd als middel om de bewustwording bij burgers te bevorderen over dataverzameling in de openbare ruimte. De verbetermaatregelen die het college neemt zorgen er bijvoorbeeld voor dat de gemeentelijke sensoren worden gepubliceerd in het

[3] Het sensorenregister is te raadplegen via sensorenregister.amsterdam.nl
[4] Raadsinformatiebrief afdoening toezegging TA2021-001092 uit de commissievergadering KDD van 22 september 2021

register. De verbeteracties acties lopen (deels|) nog en u wordt hierover in dit kwartaal nader geïnformeerd via een separate raadsinformatiebrief.

Advies Fiscale handhaving straatparkeren
Dit onderwerp valt onder de portefeuille Verkeer, Vervoer en Luchtkwaliteit. Sinds oktober 2017 worden scanauto's ingezet die omgevingsfoto's verwerken voor de fiscale handhaving van het straatparkeren. Destijds had de CPA gevraagd om aandacht voor betere blurring van de omgevingsfoto's. Sindsdien zijn er verbeteringen doorgevoerd in het blurringproces en maakt de gemeente sinds 2024 gebruik van een nieuwe leverancier voor het blurren. De CPA heeft daarom in 2024 verzocht om nadere inzage in het proces met de nieuwe leverancier.

Reactie college:
De CPA heeft geadviseerd om de oorzaken van fouten in de beeldbeoordelingen te onderzoeken en maatregelen te treffen. Dat advies is opgevolgd. Dit heeft onder andere geleid tot een technische maatregel die afdwingt dat medewerkers alle foto's bekijken/aanklikken voordat een naheffingsaanslag kan worden opgelegd. Dit wordt naar verwachting in het vierde kwartaal van 2025 geïmplementeerd. Als uit bezwaarschriften veelvoorkomende fouten blijken, dan worden deze aangepakt. Bij risicovolle locaties en kentekens waar veel fouten werden gemaakt verschijnt er nu een waarschuwingsbalk. De parkeercontroleur kan deze waarschuwing meenemen in de beoordeling van de casus zodat eerder gemaakte fouten niet nogmaals worden gemaakt.

Daarnaast benadrukt de CPA dat er altijd betekenisvolle menselijke tussenkomst nodig is bij het opleggen van een naheffingsaanslag om (systeem)fouten te voorkomen. Er worden geen naheffingsaanslagen opgelegd zonder dat een parkeercontroleur de beelden heeft bekeken.
Ook adviseert de CPA om een nieuw onderzoek uit te voeren om de daadwerkelijke foutmarges in blurring vast te stellen. Op basis van de resultaten kan worden beoordeeld of de gehanteerde technieken voldoen aan de eisen van privacybescherming. De voorbereidingen voor dit onderzoek zijn getroffen en het zal naar verwachting in oktober 2025 worden afgerond. Conform het CPA-advies zijn maatregelen getroffen om een duidelijke procedure vast te stellen voor de afhandeling van verkeerd geblurde foto's. Zo is er een knop ingevoerd waarmee de parkeercontroleur kan aangeven dat een foto niet of verkeerd geblurd is. De foto wordt dan niet bij de naheffingsaanslag gevoegd. De werkinstructie image review (hoofdstuk 9) is uitgebreid zodat de parkeercontroleur checkt of er onterechte persoonsgegevens in de foto's staan. Tot slot zijn er maatregelen getroffen om oververtegenwoordiging van bepaalde kenmerken of groepen te onderzoeken. Hiervoor wordt Amsterdamse data, afkomstig van de scanauto's, gebruikt om het blurringalgoritme te trainen.

ChatAmsterdam
Dit onderwerp valt onder de portefeuille ICT en Digitale Stad. ChatAmsterdam is een -door de gemeente zelf ontwikkeld- veilig alternatief voor commerciële hulpmiddelen zoals ChatGPT. Het is flexibel opgezet, zodat ook (toekomstige) Europese taalmodellen kunnen worden aangesloten. De gegevens die ambtenaren invoeren, blijven binnen de gemeente en worden niet gebruikt om het achterliggende taalmodel verder te trainen. Met de lancering van ChatAmsterdam in mei 2025 is er een speciale e-learning over AI voor ambtenaren beschikbaar gesteld. ChatAmsterdam is

besproken in de vergadering van de raadscommissie FKD op 3 juli en het advies van de CPA is besproken in de bijbehorende raadsinformatiebrief[5].

Reactie college:
ChatAmsterdam wordt momenteel ingezet als ondersteuning bij werkzaamheden van ambtenaren zoals teksten samenvatten, verbeteren, of ingewikkelde documenten begrijpelijk te maken. Andere gebruiksdoelen, zoals interne informatie bevragen, worden onderzocht voor de doorontwikkeling. ChatAmsterdam vervangt op geen enkele manier gemeentelijke beleids- of besluitvormingsprocessen die impact hebben op de burger. Het dient als ondersteuning in tekstverwerking of analyse. Het volgt het human-in-the-loop principe, waardoor geen enkele vorm van output direct bij de burger terecht komt. Conform het advies van de CPA wordt nog gekeken op welke manier we deze boodschap het beste kunnen communiceren. Ook wordt er onderzoek gedaan naar andere taalmodellen (LLM's) die beter aansluiten bij onze waarden.

Naar aanleiding van de besprekingen met de CPA en adviezen zijn er diverse maatregelen getroffen om de risico's weg te nemen of te minimaliseren. Eén van de belangrijkste risico's is dat de chatbot kan hallucineren en onjuiste antwoorden kan geven. We proberen dit zoveel mogelijk te minimaliseren door te sturen op verplichte menselijke verificatie van alle AI-output en trainingen (e-learning) in kritisch AI-gebruik. Discriminerende output door vooroordelen in trainingsdata kan voor ongelijke behandeling van burgers zorgen. Naast het risico op hallucinatie zijn er privacy- en beveiligingsrisico's. Bijvoorbeeld doordat gebruikers mogelijk persoonsgegevens invoeren in de chatbot of doordat het AI-taalmodel zelf is getraind op datasets die persoonsgegevens bevatten en deze mogelijk kan reproduceren. Deze risico's ondervangen we door data-minimalisatie toe te passen, lokale verwerking waar mogelijk te realiseren, strikte toegangscontroles te eisen en de gebruikersinvoer die tot reproductie van persoonsgegevens uit de trainingsdata van het taalmodel kan leiden te minimaliseren.

Aandachtspunt zichtbaarheid van de CPA
De CPA vraagt in het jaarverslag aandacht voor de invulling van de randvoorwaarden die samenhangen met haar interne en externe zichtbaarheid. Het is opvallend dat het aantal schriftelijke adviezen sterk is afgenomen tussen 2017 en 2024. De CPA maakt zich zorgen om haar zichtbaarheid en bekendheid binnen de gemeentelijke organisatie. Dit hangt onder andere samen met de wisselingen in de afgelopen jaren in de functie van ambtelijk secretaris. De ambtelijk secretaris vervult een brugfunctie tussen de gemeentelijke organisatie en de externe commissie CPA. Daarnaast maakt de CPA zich zorgen over de externe zichtbaarheid, met name in de vorm van de publicatie van haar adviezen op de website. De adviezen van de CPA moeten openbaar kenbaar zijn. De CPA gebruikt daarvoor de gemeentelijke website, maar daar kunnen alleen de adviezen vanaf 2024 worden gepubliceerd en niet het gehele adviezenarchief. De CPA constateert dat de adviezen die wel gepubliceerd worden moeilijk vindbaar zijn voor de buitenwereld. De CPA verzoekt om structurele en laagdrempelige toegang tot alle CPA-adviezen.

[5] Raadsinformatiebrief afdoening toezeggingen ChatAmsterdam

Reactie college:
Het college onderkent de zorgen van de CPA over het dalende aantal adviesaanvragen en de interne en externe zichtbaarheid. Ten aanzien van de interne zichtbaarheid kan worden gemeld dat de CPA sinds de zomer van 2025 weer beschikt over een vaste ambtelijk secretaris. Ten aanzien van de externe zichtbaarheid kan worden gemeld dat de CPA-adviezen van 2013 tot heden beschikbaar zijn gesteld via Open Amsterdam. Open Amsterdam dient als het centrale platform van de gemeente Amsterdam waar burgers en andere belanghebbenden gemeentelijke documenten eenvoudig kunnen raadplegen. De adviezen zijn per jaar beschikbaar via de zoekopdracht 'commissie persoonsgegevens'. Op deze manier wordt de externe zichtbaarheid en transparantie van de CPA bevorderd. De CPA-webpagina op Amsterdam.nl dient voor algemene informatie over de commissie en behoudt alleen de meest recente stukken.

De afname in adviezen hangt ook samen met interne gemeentelijke veranderingen in de afgelopen jaren. Voorheen werd de CPA voornamelijk benaderd voor privacyvraagstukken. De komst van de Functionaris Gegevensbescherming en de versterking van de privacyfunctie binnen de gemeente hebben gezorgd voor meer interne expertise op het gebied van de bescherming van persoonsgegevens. Daarom is het takenpakket van de CPA in 2021 uitgebreid naar een interdisciplinaire benadering, waarbij recht, ethiek en techniek steeds vaker gezamenlijk moeten worden afgewogen. Het college gaat in gesprek met de CPA en FG over het nader verduidelijken van de taakafbakening. Het vragen van advies aan de CPA is ook opgenomen in de Quality Assurance Acceptatiecriteria (QAA). Het college blijft de QAA verder onder de aandacht brengen binnen de gemeentelijke organisatie.

Aandachtspunt behoud van betekenisvol menselijk contact tussen gemeente en haar inwoners
De CPA geeft aan dat de gemeente bij de inzet van nieuwe technologieën nadrukkelijk aandacht moet besteden aan het behoud van betekenisvol menselijk contact tussen gemeente en haar inwoners. Dit is met name van belang voor burgers voor wie (digitale) zelfredzaamheid geen vanzelfsprekendheid is.

Reactie college:
In de Ethische Bijsluiter van een project wordt expliciet aandacht gegeven aan het behoud van betekenisvol menselijk contact als onderdeel van de ethische afwegingen bij de inzet van nieuwe technologieën. Projecten worden binnen de Ethische Bijsluiter getoetst aan de Tada-waarden[6]. Met name de waarden Inclusief en Menselijke maat zijn hier relevant. Inclusief houdt in dat nieuwe technologieën moeten bijdragen aan een samenleving waarin iedereen kan meedoen. Als inwoners die minder digitaal vaardig zijn worden buitengesloten, dan staat dat op gespannen voet met deze waarde. De waarde Menselijke maat vraagt dat technologie in dienst staat van de mens en nooit het laatste woord mag hebben in besluitvorming of dienstverlening. Daarnaast geldt op basis van de principes in de Amsterdamse Visie op AI, die leidend zijn bij het vormgeven en toepassen van AI in Amsterdam, dat AI moet bijdragen aan goede menselijke interacties en deze niet moet verslechteren. We automatiseren waardevolle menselijke interacties niet weg zonder de

[6] Manifest Tada | Amsterdam Economic Board

gehele werkwijze onder de loep te nemen en waar nodig menselijke handelingen en interacties toe te voegen. Als menselijk contact wenselijk is, dan moet dat behouden blijven of zelfs worden uitgebreid.

Aandachtspunten uit het voorafgaande jaarverslag (2023)
Op 27 februari 2025 heb ik u, op verzoek van het lid IJmker, toegezegd om in de bestuurlijke reactie op het jaarverslag 2024 ook een update te geven van de opvolging van de algemene aandachtspunten die de CPA in het jaarverslag 2023 genoemd heeft. Ik zal hieronder kort ingaan op rol van de CPA bij algoritmes, de wettelijke grondslag bij proactieve dienstverlening en het gebruik van de handreiking Non-discriminatie by design. Daarbij wordt alleen ingegaan op de onderdelen die nog openstaand waren in de vorige bestuurlijke reactie.

In het jaarverslag 2023 had de CPA aangegeven het van belang te vinden om haar rol bij algoritmes nader te definiëren, waarbij ook wordt aangegeven waar de grenzen van die rol liggen. Het college had daarop aangegeven dat alle algoritmes met de classificatie 'hoogrisico' moeten worden voorgelegd aan de CPA, net als risicovolle verwerkingen van persoonsgegevens en ethische dilemma's die voortkomen uit een Ethische Bijsluiter. Dit is ook opgenomen in de Quality Assurance Acceptatiecriteria die gelden voor elk op te starten project met een digitale component. Naar aanleiding van het verzoek van de CPA tot nadere afbakening van haar rol bij met name algoritmes is het college in gesprek gegaan met de CPA. Momenteel wordt er een extern onderzoek uitgevoerd naar de gehele privacyorganisatie van de gemeente Amsterdam. Hierbij wordt ook de rol van de CPA nader onderzocht. De resultaten van dit onderzoek worden, in gesprek met de CPA zelf, meegenomen in de rolafbakening van de CPA.

In het jaarverslag over 2023 moedigde de CPA het college aan om ook hogere wetgeving mee te wegen bij in de besluitvorming over het koppelen van gegevens voor proactieve dienstverlening. Burgers kunnen zo benaderd worden over voorzieningen waar ze recht op hebben, maar nog geen beroep op hebben gedaan. De gemeente is hier terughoudend in, omdat er in de wetgeving geen expliciete grondslag wordt gevonden voor deze verwerking van persoonsgegevens. In de bestuurlijke reactie had het college aangegeven het mee te nemen in Data Protection Impact Assessments (DPIA's) en eventueel de Impact Assessment Mensenrechten en Algoritmes (IAMA).

De gemeente Amsterdam erkent het belang van proactieve dienstverlening om de bestaanszekerheid van inwoners te vergroten. Dit vraagt om een brede benadering, waarbij niet alleen wordt gekeken naar wat niet mag op basis van privacywetgeving, maar ook naar wat wél mogelijk is binnen het kader van mensenrechten. In lijn met de aanbevelingen van de CPA wegen we bij het nemen van besluiten over gegevenskoppeling niet alleen de privacywetgeving mee, maar ook brede mensenrechtelijke overwegingen. Dit wordt onder andere geborgd door het uitvoeren van de Ethische Bijsluiter. Een concreet voorbeeld hiervan is een recente casus waarin de gemeente Amsterdammers proactief wenste te benaderen over een dienst waar zij recht op hadden, maar nog geen gebruik van maakten. In deze situatie hebben we gekozen voor een integrale mensenrechtelijke benadering, waarbij het recht op bestaanszekerheid onderdeel van het gesprek was.

Ook had de CPA geadviseerd om de landelijke handreiking *Non-discriminatie by design* te gebruiken. In deze handleiding geeft het Ministerie van BZK handvatten om te voorkomen dat algoritmes discrimineren door bias (vooringenomenheid). Het college had aangegeven dat de handreiking zal worden meegenomen in de uitwerking van de aanpak van bias. De handreiking is verwerkt in de raadsinformatiebrief over bias, die op 5 juni 2025 is besproken in de raadscommissie FKD en in de raadsvergadering van 9 juli 2025. De handreiking wordt gebruikt als leidraad in de ontwikkeling van het bias analyse instrument, waarvan een eerste versie in de eerste helft van 2026 met de gemeenteraad gedeeld zal worden.

Tot slot
Het college dankt de CPA hartelijk voor de inzet voor de verantwoorde verwerking van persoonsgegevens, algoritmes, data-ethiek, digitale (mensen-)rechten en de openbaarmaking van persoonsgegevens. Het doet ook deugd dat andere overheden te rade gaan bij de CPA om te informeren hoe de CPA dit bij de gemeente Amsterdam invult. In bijgevoegd artikel van het vaktijdschrift Privacy & Informatie (P&I) is hier meer over te lezen. Daarnaast is er nog een artikel uit dit vaktijdschrift ter informatie bijgevoegd: het verslag van het symposium dat de CPA in 2024 organiseerde over het thema Profilering in de publieke sector. De CPA zal in 2026 wederom een symposium organiseren. De uitnodiging hiervoor zal te zijner tijd via de dagmail aan u verzonden worden.

Het is duidelijk dat ook de komende jaren nog veel werk verzet moet worden om de situatie rondom digitale (mensen)rechten te beschermen en te verbeteren. In deze brief is het met name over de zaken gegaan die de gemeente zelf kan doen aan het verbeteren van die rechten. Rond de jaarwisseling zal het college ook nog een brief sturen in het kader van de voortgang van de Agenda Digitale Stad, waarin de digitale rechten meer vanuit het perspectief van de stad zal worden toegelicht.

In de hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd,

Met vriendelijke groet,
Namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Amsterdam,

Alexander Scholtes
Wethouder ICT en Digitale Stad

Bijlagen
1. Jaarverslag CPA 2024
2. Bijlage 1 bij het jaarverslag: P&I artikel De Commissie Persoonsgegevens Amsterdam: adviesmodel voor complexe gegevensverwerkingen door overheden?
3. Bijlage 2 bij het jaarverslag: P&I artikel Verslag symposium Profilering in de publieke sector 12 september 2024